

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій

Протокол № 10 від "08" серпня 2018 року

ПОРЯДОК

взаємодії суб'єктів реагування у разі виявлення небезпечних матеріалів (речовин) на території Чернігівської області

І. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає дії суб'єктів реагування у разі виявлення небезпечних матеріалів (речовин) (далі-НМР), що можуть заподіяти шкоду життю чи здоров'ю людини, забруднювати довкілля, або отримання інформації про порушення правил чи незаконне поводження з небезпечними радіоактивними, хімічними та біологічними матеріалами, визначає комплекс заходів, спрямованих на усунення факторів шкідливого впливу на здоров'я людини, загрози її життю, недопущення та мінімізації шкоди здоров'ю населення, внаслідок незаконного поводження з радіаційними, хімічними та біологічними матеріалами.

2. Цей порядок розроблено відповідно до Конституції України, Кодексу цивільного захисту України, Законів України від 02.07.2015 № 580-VIII "Про Національну поліцію", від 28.12.2015 № 2064-III "Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання", від 24.02.1994 № 4004-XII "Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення", постанови Кабінету Міністрів України від 02.06.2003 № 813 "Про затвердження порядку взаємодії органів виконавчої влади та юридичних осіб, які провадять діяльність у сфері використання ядерної енергії, в разі виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу", постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 № 391 "Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля", наказу МВС України від 06.09.2017 № 754 "Про затвердження Інструкції про порядок дій органів (підрозділів) поліції в разі виявлення радіоактивних, хімічних та ядерних матеріалів або отримання інформації про порушення правил чи незаконне поводження з ними", наказу Держпродспоживслужби України від 21.07.2017 № 582 "Про затвердження положень про територіальні органи Держпродспоживслужби України", наказу МОЗ України від 08.07.2016 № 689 "Про внесення змін до наказу МОЗ України від 01.07.2016 № 644", наказу ДСНС України від 20.03.2017 № 155 "Про внесення змін до установчих документів територіальних органів ДСНС України" та інших нормативно-правових актів у сфері поводження з небезпечними матеріалами.

3. Терміни, що використовуються у Порядку:

засіб індивідуального захисту - спорядження, що призначається для носіння користувачем та/або забезпечення його захисту від однієї або кількох видів небезпек для життя чи здоров'я;

зона можливого ураження - окрема територія, акваторія, на якій внаслідок настання надзвичайної ситуації (події) виникає загроза життю або здоров'ю людей та заподіяна шкода майну;

підозрюваний матеріал/об'єкт - фізичний об'єкт, який має зовнішні ознаки (попереджувальні написи про радіаційну або хімічну небезпеку, маркування, спеціальні знаки тощо) та/або фізичні характеристики радіоактивних матеріалів;

небезпечна подія — подія, у тому числі катастрофа, аварія, пожежа, стихійне лихо, епідемія, епізоотія, епіфітотія, яка за своїми наслідками становить загрозу життю або здоров'ю населення чи призводить до завдання матеріальних збитків;

надзвичайна ситуація — обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності;

радіоактивні матеріали - джерела іонізуючого випромінювання, ядерні матеріали та радіоактивні відходи;

небезпечна хімічна речовина - це хімічна речовина, безпосередня чи опосередкована дія якої може спричинити загибель, гостре чи хронічне захворювання або торуєння людей і (чи) завдати шкоди довкіллю.

біологічна (бактеріологічна) небезпека - хвороботворні мікроорганізми (бактерії, віруси, рикетсії, грибки) та отрути (токсини), що виробляються деякими з них як продукти життєдіяльності.

4. Заходи безпеки:

визначити спільно з іншими суб'єктами реагування необхідні заходи та засоби захисту учасників події;

в залежності від виду небезпеки бути екіпірованими комплектом спеціального одягу та засобів індивідуального захисту (засобів захисту шкіри, органів дихання та зору);

після участі у проведенні визначених заходів, за межами зони можливого ураження, спеціальний одяг, засоби індивідуального захисту та рукавички знімаються і кладуться у поліетиленовий пакет. За необхідності здійснюється часткова санітарна обробка.

II. Порядок дій під час отримання повідомлення про виявлення НМР.

Дії посадової особи (диспетчерської служби), яка отримала інформацію про виявлення НМР на території Чернігівської області.

Відповідальна особа, отримавши повідомлення про порушення правил або незаконного поводження з НМР чи безпосередньому виявленні такого, повинна негайно проінформувати про це чергову службу:

Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (0462) 619-001 (оперативний черговий);

Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернігівській області (0462) 652-541(оперативний черговий);

Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації (0462) 977-955, 676-003 (відповідальний черговий);

Державної установи "Чернігівський обласний лабораторний центр МОЗ України" у робочий час (0462) 77-47-03 (оперативний черговий);

Головного управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області у робочий час (0462) 3-01-19 (приймальня) у неробочий час (0462) 3-01-19;

Державної екологічної інспекції у Чернігівській області у робочий час (0462) 677-769 (приймальня) у неробочий час (0462) 651-362;

Управління Служби безпеки України в Чернігівській області (0462) 676-208 (оперативний черговий).

III. Порядок дій суб'єктів реагування:

Місцеві органи виконавчої влади органи місцевого самоврядування:

направляють до місця події визначених осіб;

· координують діяльність органів управління, що залучаються і організовують взаємодію між ними;

визначають попередній рівень надзвичайної ситуації;

залучають, в разі необхідності, сили та засоби інших організацій, вживають заходи по забезпеченню безпечного поводження з НМР, зведення до мінімуму можливості заподіяння шкоди здоров'ю населення та довкіллю;

за результатами висновку лабораторій Державної установи "Чернігівський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України", за погодженням з Головним управлінням Національної поліції в Чернігівській області узгоджують питання щодо передачі та утилізації НМР спеціалізованим установам та службам. Якщо НМР пов'язана з радіоактивними відходами - Державному об'єднанню "Радон" (Київський міжобласний спецкомбінат), небезпечні хімічні речовини - підприємствам, які мають ліцензію на поводження з небезпечними відходами;

здійснюють інформування населення, яке потрапляє в зону можливого ураження, щодо правил поведінки та порядку дій;

при прийнятті рішення здійснюють евакуацію (відселення) населення в безпечний район.

Головне управління Національної поліції України у Чернігівській області:

направляє до місця події слідчо-оперативну групу (далі – СОГ);

в разі прибуття на місце події першими, проводить евакуацію людей із зони можливого ураження на мінімальну безпечну відстань в напрямку, протилежному напрямку вітру;

організовує огороження зони можливого ураження та встановлює попереджувальні знаки, у тому числі для транспортних засобів, а також забезпечує безпеку дорожнього руху;

забезпечує публічну безпеку та порядок навколо зони можливого ураження, недопущення контакту людей та тварин з місцем виявлення НМР;

фіксує ознаки і сліди злочину, а також осіб, що його вчинили;

складає протокол, в якому обов'язково зазначається результат попередньої ідентифікації НМР, ким вилучено та куди направлено на дослідження;

забезпечує присутність інспектора-криміналіста під час вилучення підозрюваного об'єкта фахівцями, екіпірованими засобами індивідуального захисту, відповідно до повноважень одного із заінтересованих органів державної влади чи іншого суб'єкта, до сфери повноважень якого належить питання поводження з відповідним НМР;

для проведення деяких видів експертиз, які не здійснюються виключно державними спеціалізованими установами, за рішенням особи або органу, що призначили судову експертизу, крім судових експертів можуть залучатися також інші спеціалісти з відповідних галузей знань (за їх згодою);

організовує зберігання виявленого НМР як речового доказу у кримінальному провадженні в установленому законодавством України порядку;

у межах компетенції приймає або/та виконує рішення про передачу НМР місцевим органам виконавчої влади, або встановленим власникам для подальшої утилізації.

Управління ДСНС України у Чернігівській області:

направляє мобільну оперативну групу та у разі необхідності відділення радіаційно-хімічного захисту;

за вимогою старшого СОГ, організовує проведення радіаційної та хімічної розвідки (в межах технічних можливостей);

проводить класифікацію надзвичайної ситуації (події);

проводить оцінку можливої обстановки, вносить пропозиції щодо ліквідації наслідків надзвичайної ситуації (події), проведення невідкладних робіт та зосередження необхідної кількості сил;

залучає при необхідності пожежно-рятувальний підрозділ в районі виїзду якого виникла надзвичайна подія;

за необхідністю проводить роботи щодо блокування, локалізації або нейтралізації джерел небезпеки, зниження інтенсивності, обмеження поширення та усунення дії небезпечних факторів;

у разі виявлення постраждалих осіб викликає екстрену медичну допомогу та надає домедичну допомогу постраждалим.

Головне управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області:

направляє до місця виникнення події оперативну групу відповідних фахівців;

надає інформацію стосовно небезпеки виявленої речовини та її гранично допустимих концентрацій;

уповноважує лабораторію на проведення досліджень небезпечних матеріалів (речовин) в місці їх виявлення, бере участь у визначенні меж зон ураження, визначає необхідність проведення спеціальної обробки населення та території;

організовує заходи по забезпеченню санітарно-епідеміологічного благополуччя населення в зоні можливого ураження;

надає рекомендації щодо необхідності проведення евакуації населення із зони можливого ураження.

Державна установи "Чернігівський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України":

направляє до місця виникнення події відповідних фахівців та обстежує місце виявлення НМР;

проводить оцінку впливу забруднення довкілля на стан здоров'я населення;

за результатами досліджень готують висновок про обстановку на місці виявлення небезпечного матеріалу (речовини) та подають зазначені висновки представникам місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Головного управління Національної поліції в Чернігівській області;

проводить оцінку безпечності впливу на людину фізичних, хімічних, біологічних факторів та надає за результатами такої оцінки відповідні рекомендації та заключення.

Державна екологічна інспекція у Чернігівській області:

направляє до місця події відповідних фахівців;

проводить моніторинг стану навколишнього природного середовища на протязі ліквідації надзвичайної ситуації (події);

надає пропозиції щодо проведення заходів з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації (події) та зменшення негативного впливу на стан навколишнього природного середовища;

забезпечує контроль за дотриманням екологічних норм на протязі ліквідації надзвичайної ситуації (події).

Управління Служби безпеки України в Чернігівській області:

направляє до місця події постійно діючу позаштатну оперативно-слідчу групу Управління, яка у взаємодії зі слідчо-оперативною групою ГУ НП в області проводить роботу з виявлення та фіксації ознак і слідів злочину, а також осіб, що його вчинили.

IV. Порядок фінансування заходів.

1. Фінансування заходів щодо обстеження, проведення експертизи, ліквідації наслідків події, а також інших витрат здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. В разі встановлення власника НМР, витрачені кошти стягуються з нього на користь відповідного бюджету в порядку, встановленому законодавством.

Начальник Управління ДСНС
України у Чернігівській області

Р.М. Гордовий

ПОГОДЖЕНО

Перший заступник

Начальник Управління Служби безпеки України в Чернігівській області

Ю.О. Гончаров
2018 року

ПОГОДЖЕНО

76.0

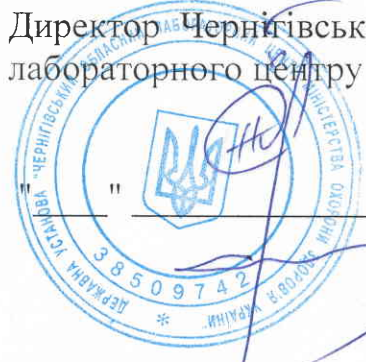
Начальник Головного управління Національної поліції в Чернігівській області

Е.В. Альохін
2018 року

ПОГОДЖЕНО

Директор Чернігівського обласного лабораторного центру МОЗ України

М.П. Донець
2018 року

ПОГОДЖЕНО

Директор Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи обласної адміністрації

С.М. Болдирев
2018 року

ПОГОДЖЕНО

Начальник Головного управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області

Ю.В. Павлішен
2018 року

ПОГОДЖЕНО

Начальник Державної екологічної інспекції у Чернігівській області

І.Г. Бурковський
2018 року